

HØRINGSNOTAT

Dato 7. oktober 2009

J.nr.

HØRINGSNOTAT VEDRØRENDE FORSLAG TIL LOV OM FREMME AF BESPARELSE I ENERGIFORBRUGET, LOV OM STATSTILSKUD TIL PRODUKTRETTEDE ENERGIBESPARELSE OG LOV OM AFGIFT AF ELEKTRICITET OG OM OPHÆVELSE AF LOV OM ELSPAREFONDEN (OPRETTELSE AF CENTER FOR ENERGIBESPARELSE M.V.)

Forslag til lov om fremme af besparelser i energiforbruget, lov om statstilskud til produktrettede energibesparelser og lov om afgift af elektricitet og om ophævelse af lov om Elsparefonden (oprettelse af Center for Energibesparelser m.v.) vil blive fremsat i Folketinget den. 8. oktober 2009.

Lovforslaget blev den d. 8. juli 2009 sendt til 74 organisationer og virksomheder med høringsfrist den 12. august 2009. Energistyrelsen har efterfølgende modtaget 50 høringssvar, hvoraf 5 har meddelt, at de ikke har bemærkninger til lovforslaget. Derudover har Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening, Frederikshavn Kommune, Halsnæs Kommune, Horesta, NØRGI Rådgivning, Omega SoftTech, Rockwool, Statens- og Kommunernes Indkøbs Service (SKI), SydEnergi på eget initiativ sendt bemærkninger til lovforslaget.

I den følgende gennemgås høringssvarene i hovedtræk opdelt i ét afsnit med generelle bemærkninger og seks afsnit knyttet til lovforslagets hovedemner. Der henvises i øvrigt til de fremsendte høringssvar. Klima- og Energiministeriets bemærkninger er anført i kursiv efter hvert emne, herunder oplysninger om hvorvidt høringssvaret har givet anledning til ændringer.

Udover de kommentarer som er sammenfattet i dette høringssnotat indeholder høringssvarene en række mere tekniske og redaktionelle kommentarer til lovforslaget. Disse kommentarer vil blive indarbejdet i lovforslaget i fornødent omfang.

Herudover er forslagets titel ændret, som følge af at forslaget nu også indeholder en ændring af lov om afgift af elektricitet og lov om statstilskud til produktrettede energibesparelser ligesom der er foretaget en række redaktionelle og lovtekniske ændringer efter høring af Justitsministeriet.

1. Generelle bemærkninger

I høringssvarene er der generel tilslutning til at etablere et 10-årigt program for energibesparelser som led i en styrkelse, effektivisering og bedre koordinering af den samlede besparelsesindsats. I

tilknytning hertil er der entydig opbakning til at besparelsesindsatsen skal rettes mod alle sektorer og energiformer, og mange anfører, at det er en god ide, at der lægges op til en opprioritering af besparelsesindsatsen i forhold til varmekonsum og til energikonsum i erhvervslivet.

Bl.a. Dansk Energi, Danmarks Naturfredningsforening (DN), Ingeniørforeningen (IDA) og Danmarks Tekniske Universitet (DTU) finder, at det ville være naturligt, at energispareprogrammet, herunder Center for Energibesparelser også omfattede energibesparelser inden for transportområdet.

DI, DI ITEK, DI Energibranchen, DI Byggematerialebranche nævner, at sondringen mellem generelle opgaver og konkrete energispareaktiviteter vil give en klarere rollefordeling og organisering af besparelsesindsatsen.

Det Økologiske Råd undrer sig over, at der fremlægges lovforslag når der fortsat pågår politiske forhandlinger om organiseringen af den fremtidige besparelsesindsats. Landbrug & Fødevarer finder, at det er problematisk, at regelsættet omkring energiselskabernes energispareforpligtelser ikke er på plads før der skal tages stilling til de øvrige elementer i den fremtidige besparelsesindsats. Bl.a. Brancheforeningen for Bygningsagkyndige og Energikonsulenter (BfBE) og Danske Arkitektvirksomheder fremfører kritik af energiselskabernes besparelsesindsats.

Foreningen for Rådgivende Ingeniører (FRI) anfører, at det er vigtigt at koordineringen af besparelsesindsatsen også omfatter energiselskabernes indsats, og de foreslår at bevare den nuværende § 12, som giver ministeren mulighed for at påbyde en energiforsyningsvirksomhed at udbyde gennemførelsen af lovpligtige energispareaktiviteter til kvalificerede virksomheder, organisationer og lign.

Bemærkninger

De generelle synspunkter om oprettelse af programmet og inddragelse af alle sektorer og energiformer giver ikke anledning til bemærkninger.

Initiativerne på transportområdet er fastlagt i den politiske aftale af 29. januar 2009(V, K, RV, LA) om en grøn transportpolitik og i regeringens handlingsplan om bæredygtig transport. På denne baggrund er det ikke hensigtsmæssigt også at inddrage transportområdet i programmet for energibesparelser.

De lovgivningsmæssige rammer for energiselskabernes energispareindsats findes i henholdsvis el-, naturgas- og varmekonsumlovene, og det er ikke hensigtsmæssigt at have supplerende regulering heraf i denne lov. Det er i den energipolitiske aftale af 21. februar 2008 fastlagt at energiselskabernes energispareforpligtelser fra 2010 skal øges med ca. 85 pct. til 5,4 PJ per år. De detaljerede rammer for selskabernes indsats vil blive justeret bl.a. med baggrund af anbefalingerne i den uafhængige evaluering af besparelsesindsatsen.

Den hidtidige § 12 foreslås ophævet sammen med resten af kapitlet om de lokale energispareudvalg og de kollektive forsyningsvirksomheders energispareopgaver, fordi hensynene bag disse bestemmelser nu er blevet tilgodeset ved ændringerne af forsyningslovene i 2006. Denne lovgivning udmønter den energipolitiske aftale fra 2005 om energispareindsatsen. Herved er der indført et sammenhængende grundlag for el-, naturgas- og varmekonsumvirksomhedernes energispareaktiviteter, som også tilgodeser spørgsmålet om udbud til kvalificerede aktører.

2. Etablering af et Center for Energibesparelser

Organisatorisk set-up

Med hensyn til centerets organisatoriske set-up afspejler høringssvarene forskellige holdninger, som i hovedtræk er gengivet nedenfor.

DE, DONG og Energirådgiverne a/s mener, at det er hensigtsmæssigt at de generelle energispareaktiviteter samles under ét med det formål at understøtte en konkret omkostningseffektiv realisering af energibesparelser i samfundet. De fremhæver endvidere, at centeret skal følge den samme energipolitiske linje som myndighederne i øvrigt, således at sammenhængen sikres og at de enkelte initiativer ikke modarbejder hinanden. De peger også på nødvendigheden af, at den fremtidige organisering af centeret sikres den nødvendige uafhængighed.

DI, DI ITEK, DI Energibranchen, DI Byggematerialebranche støtter lovforslaget. DI støtter endvidere EUDP-modellen, idet den vil sikre en uafhængig og fagligt godt funderet ledelse.

HNG/Midt-Nord og SydEnergi er positive overfor at den generelle information om energibesparelser dvs. kampagner og vidensformidling m.m. samles under ét og fremover alene varetages af Center for Energibesparelser. HNG begrundet dette med centeret tætte relationer til de energipolitiske myndigheder samt behovet hos forbrugerne for en ensartet information.

Varmepumpefabrikanterne er generelt positive overfor det fremlagte forslag og anfører, at det er vigtigt, at klima- og energiministeren har det overordnede ansvar for indsatsen, idet den hidtidige organisering ikke har været tilfredsstillende. Centeret skal desuden sikres total uafhængighed af enkelte aktører, som opererer i markedet.

Kommunernes Landsforening (KL) og DS - Håndværk og Industri anfører at etableringen af et Center for Energibesparelser er et positivt tiltag og anbefaler, at Elsparefondens erfaringer og proaktive tilgang videreføres i det nye center.

Dansk Fjernvarme fremhæver, at man har foreslået at etablere en EUDP-lignende ordning. Andre organisationsformer var også en mulighed, men det er vigtigt er sikre en organisationsform som understøtter uafhængighed og handlefrihed til eksempelvis at indgå aftaler med eksterne virksomheder om energisparende udstyr.

Landbrug og Fødevarer tilslutter sig også, at der oprettes et selvstændigt center og at armslængdeprincippet lægges til grund i forhold til det politiske system. Landbrug og Fødevarer henviser i den forbindelse til lovforslagets hovedindhold i de almindelige bemærkninger.

Frederikshavn Kommune bakker også op om behovet for en koordineret indsats på spareområdet, men understreger at det nye center skal fremstå som en uvildig part, der ikke er underlagt de forskellige partiers politiske dagsorden.

Organisationen for Vedvarende Energi (OVE) / Energitjenesten støtter, at der etableres en helt ny organisation og anbefaler at den placeres i et relevant fagligt miljø. OVE / Energitjenesten peger desuden på, at centeret skal være en handlekraftig og dynamisk organisation, der skal være selvstændigt styret med egen identitet, og som adskiller sig fra andre aktører administrativt, strategisk og aktivitetsmæssigt.

BfBE mener ikke, at centeret skal placeres i tilknytning til Energistyrelsen, da man herved afskærer sig fra ønsket om omkostningseffektivitet og markedsstyring som beskrevet i Handlingsplanen fra 2005, ligesom de mener, at det vil blive vanskeligere at signalere den ønskede afstand til det politiske niveau.

Dansk Byggeri, Dansk Erhverv og FRI deler dette synspunkt og konstaterer bl.a. at en formel uafhængig instans vil være mere selektiv og operativ end en offentlig styrelse. FRI foreslår i stedet Videnscenteret for energibesparelser som organisatorisk model for et nyt Energisparecenter.

Danske Arkitektvirksomheder har forståelse for, at Elsparefonden nedlægges, men anfører at det er vigtigt, at de positive erfaringer herfra videreføres i en ny organisation. Danske Arkitektvirksomheder finder det dog ikke tilstrækkeligt begrundet, at det nye center skal placeres i Energistyrelsen.

Greenpeace, IDA, Energi- og Olieforum.dk, VELTEC (VVS, el-branchen samt belysningsbranchen) Rockwool, Energiforum Danmark, Statens og Kommunernes Indkøbs service (SKI), Forbrugerrådet, Elsparefonden, DN og Halmæs Kommune støtter at indsatsområdet udbredes, men anbefaler, at man fastholder en model med en Energisparefond, som ikke er forankret i en offentlig styrelse. Det anføres i flere af høringsvarene, at det er nødvendigt, at sekretariatet kan stå frit og alene referere til bestyrelsen, hvis det skal kunne fungere handlekraftigt, effektivt og troværdigt i et marked med mange stærke aktører.

Rockwool, Energiforum Danmark, Dansk Center for Lys (DCL) m.fl. anfører, at det er afgørende at videreføre det brede kendskab til Elsparefonden, herunder det "brand" som Elsparefonden har opbygget gennem mange års indsats på besparelsesområdet.

Elsparefonden advarer også om, at Elsparefondens store brandingværdi og stærke forbrugerprofil, som er forbundet med fondens konstruktion kan gå tabt ved oprettelse af et nyt center.

Det Økologiske Råd finder ligeledes at de organisatoriske rammer, som Elsparefonden arbejder under, er optimale for en effektiv, slagkraftig og troværdig indsats og bør bibeholdes. Ifølge Det Økologiske Råd vil en institution under Energistyrelsen, under direkte politiske kontrol, være underlagt millimeterretfærdighed, ligesom at det vil være svært for en statslig institution at være i tæt dialog med udbudssiden og samtidig udfordre den ved især at fokusere på samarbejde med den progressive del af udbudssiden.

Bemærkninger

Det skal bemærkes, at den valgte organisationsmodel svarer til den model, som med bred politisk tilslutning, blev valgt ved etablering af Det Energiteknologiske Udviklings og Demonstrationsprogram (EUDP). Modellen, som der er gode erfaringer med, vil sikre, at bestyrelsen i forbindelse med den daglige varetagelse af centerets opgaver er helt uafhængig af det politiske system så længe bestyrelsen holder sig inden for den godkendte handlingsplan og evt. fastlagte retningslinjer. Det fremgår af lovforslaget, at bestyrelsen træffer afgørelser i alle forhold vedrørende de opgaver, som i henhold til §§ 7 og 8 er henlagt til centret, herunder anvendelse af aktiviteter og tilskudsmidler.

Så længe centeret overholder lovens formålsbestemmelse og almindelige forvaltningsmæssige regler vil centeret ikke være underlagt noget krav om millimeterretfærdighed.

Som ved EUDP er bestyrelsen således uafhængig og er ikke underlagt instruktionsbeføjelser i forhold til centerets konkrete aktiviteter – heller ikke i forhold til Energistyrelsens direktør. Bestyrelsens uafhængighed understreges også ved, at der i forslaget er indsat en bestemmelse om at klage over centerets afgørelser er begrænset til retslige spørgsmål (jf. nedenfor pkt. 7 om konkrete kommentarer til enkelte bestemmelser).

Etableringen af sekretariatet i tilknytning til Energistyrelsen afspejler et ønske om en tættere koordinering og samordning af den samlede besparelsesindsats med henblik på at opfylde de ambitiøse energipolitiske målsætninger. Tilknytningen til Energistyrelsen skal samtidig sikre en optimal udnyttelse af de faglige og de administrative synergier både i forhold til de øvrige virkemidler og aktører, herunder energiselskabernes øgede spareforpligtelser og i forhold til Energistyrelsen myndighedsopgaver. I forhold til en række af Energisparecenterets opgaver er der en betydelig faglig sammenhæng med en række af de overordnede myndighedsopgaver, som varetages af ministeren/Energistyrelsen. Dette er blevet præciseret yderligere i bemærkningerne til § 9.

Det er imidlertid væsentligt at understrege at etableringen i tilknytning til Energistyrelsen dog ikke begrænser bestyrelsens og sekretariatets uafhængighed i forbindelse med det daglige arbejde, og dermed heller ikke centerets mulighed for at være proaktiv og handle hurtigt.

Høringsvarene viser, at den ovenfor beskrevne uafhængighed ikke er klart nok beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget, og bemærkningerne er derfor blive justeret i overensstemmelse med ovenstående.

Det fremgår af lovforslaget, at centeret skal videreføre nogle af Elsparefondens aktiviteter. Det vil være op til den kommende bestyrelse at tage stilling hertil. I denne forbindelse er det naturligt, at udnytte Elsparefondens brand og goodwill..

Udpegning af bestyrelse/etablering af sekretariat

DE, DONG og Energirådgiverne og SydEnergi anbefaler, at bestyrelsens sammensætning afspejler den meget brede opgaveportefølje.

Danske Arkitektvirksomheder peger på, at centerets ledelse og bestyrelse skal sikres det nødvendige ledelsesmæssig råderum og kompetencer, som kan sikre en hurtig implementering og succes, og de anbefaler at udpegning af bestyrelsen baseres på konkrete forslag fra relevante aktører evt. via indstilling fra Energisparerådet.

Elsparefonden peger på, at der er en uklarhed i, at der etableres en bestyrelse med eget sekretariat, samtidig med at det nye center placeres i tilknytning til Energistyrelsen med reference til styrelsens direktør, og de henviser til at sekretariatet i givet fald har to chefer. Elsparefonden anbefaler i stedet, at de hensyn der skal tilgodeses i forhold til Energistyrelsen bør varetages gennem et løbende samarbejde.

OVE / Energitjenesten anbefaler, at bestyrelsen ansætter sekretariatslederen, og at sekretariatslederen sammen med bestyrelsen ansætter øvrigt personale. OVE anbefaler endvidere, at det er bestyrelsen som selvstændigt tilrettelægger centerets aktiviteter.

Energiforum Danmark mener, at EUDP-modellen gør det sværere at opretholde den ønskede armslængde fra det politiske system og en stærk og selvstændig profil og derfor bør det ligesom i den nuværende lov om Elsparefonden være bestyrelsen, som etablerer et sekretariatet.

Bemærkninger

Der fremgår af lovforslaget, at der ved udpegning af bestyrelsen vil blive lagt vægt på, at bestyrelsen samlet har en bred indsigt i besparelsesområdet, energisystemer, økonomiske- og tekniske forhold, markedsføring samt kampagne og vidensformidling, mv. Derudover udpeges både formanden og bestyrelsesmedlemmerne i deres personlige egenskab og ud fra egne kvalifikationer og ikke ud fra særlige organisations, erhvervs – eller myndighedsinteresser.

Det er hensigten, at bestyrelsens sammensætning skal matche centeret brede opgaveportefølje, som det også anbefales af bl.a. Dansk Energi. Dette er blevet præciseret i bemærkningerne til loven.

Af hensyn til centerets funktions- og beslutningskraft foreslås det, at centeret ledes af en forholdsvis lille bestyrelse bestående af 7 medlemmer (inkl. formand). For at sikre, at en forholdsvis lille bestyrelse matcher den brede opgaveportefølje er det afgørende, at ministeren har beslutningskompetencen til at udpege bestyrelsens medlemmer, således at helheden og den samlede kompetence sikres. Af samme grund er det ikke hensigtsmæssigt, at udvalgte aktører får indstillingsret til bestyrelsen.

Forslaget om at det er Klima- og Energiministeren, som ansætter lederen af sekretariatet efter indstilling fra bestyrelsesformanden og som stiller sekretariatsbistand til rådighed, svarer til bestemmelserne i loven om EUDP.

For yderligere at præcisere bestyrelsens uafhængighed foreslås det, at § 9 Stk. 1 ændres til, at "centeret ledes af en uafhængig bestyrelse", som det ligeledes fremgår af Lov om EUDP.

Med hensyn til ansættelse af det øvrige personale, vil det som ved EUDP være sekretariatslederen, der sammen med bestyrelsen (formanden) og Energistyrelsens direktør ansætter personalet. Ligesom ved ansættelser i EUDP m.v. er man opmærksom på, at der vil være behov for at ansætte særlige kompetencer og profiler for at sikre centerets proaktive og markedsorienterede profil. Dette

er dog ikke anderledes end, at der også andre steder i Energistyrelsen er behov for specifikke kompetencer, fx vedrørende indvinding og økonomiske beregninger.

Der henvises i øvrigt til bemærkninger ovenfor under det organisatoriske set-up.

Centerets opgaver

Hovedparten af høringssvarene støtter op om lovforslagets forslag til centerets opgaver og aktiviteter.

FRI, Dansk Byggeri og BfBE støtter centeret opgaver, men BfBE og OVE / Energitjenesten efterlyser, at centeret også får til opgave at interessere sig for og udbrede VE-former.

DE fremhæver, at centerets opgaver bør bestå af informationskampagner, vidensformidling, markedspåvirkning i form af producentsamarbejde, branchesamarbejde, uddannelses aktiviteter, udvikling af pakked løsninger m.v. Centeret bør endvidere fokusere på aktiviteter, der medvirker til at nedbringe transaktionsomkostningerne i forbindelse med den konkrete indsats.

Vindmølleindustrien anfører, at både centeret og rådet skal have fokus på intelligent elforbrug

DI, DI ITEK, DI Energibranchen, DI Byggematerialebranche mener, at centerets opgaver især skal fokusere på tiltag uden for CO2-kvotebelagte sektor, herunder bygninger, transport og landbrug.

DS – Håndværk og Industri ønsker, at centeret ligesom Elsparefonden skal kunne indgå aftale med en organisation eller virksomhed om at stå for administrationen af visse spareaktiviteter.

Energirådgiverne er meget positive overfor udbredelsen af indsatsen til alle energiarter og sektorer og anbefaler en øget informationskampagne om muligheder for varmebesparelser.

Landbrug og Fødevarer påpeger, at det er uklart hvilke opgaver centeret skal udføre og efterlyser en afklaring af snitfalden mellem energisparecenterets og energiselskabernes opgaver.

HNG/Midt-Nord anbefaler, at tilskudsaktiviteten defineres nærmere og begrænses til demonstrationsprojekter og -programmer, da det er uklart om der kan gives tilskud direkte til energiforbrugere, hvilket i givet fald kan føre til konkurrence med andre aktører på området.

NRGI Rådgivning m.fl. peger på, at det er vigtigt, at centeret understøtter og bidrager til at øge effekten af allerede igangværende tiltag, herunder bl.a. ordningen for energimærkning, kedel- og varmeanlæg og ventilations- og klimaanlæg, Eco-design direktivet og energiselskabernes indsats.

Dansk Standard finder, at det generelt bør fremhæves i en række af lovforslagets bestemmelser, at brugen af standardisering er et vigtigt virkemiddel for at fremme energibesparelser, som Center for Energibesparelser og Energistyrelsen skal benytte i deres administration af loven.

Omega SoftTec opfordrer til, at det nye center ikke må drive og indgå i kommercielle aktiviteter, ligesom det ikke bør kunne anbefale enkelte producenters teknologier og produkter.

Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening (DRRB) understreger vigtigheden af at man viderefører Elsparefondens aktiviteter, herunder den 2-årige rammeaftale om reklameydelse, som blev udbudt i april 2009.

Bemærkninger

Det primære arbejdsfelt for Center for energibesparelser er reduktion af slutforbruget af energi gennem energibesparelser og energieffektivisering og herigennem at medvirke til at reducere bruttoenergiforbruget og reducere udledningen af CO₂ fra energisektoren. Fremme af vedvarende energi kan indgå i det omfang det medvirker hertil. Det gælder fx. varmepumper.

Centeret kan medvirke til at fremme intelligent elforbrug i det omfang det betyder en reduktion af elforbruget.

Centerets indsats skal understøtte den øvrige besparelsesindsats i bred forstand, herunder energimærkningen af bygninger og apparater, eftersynsordninger for kedler og ventilationsordninger, krav om energibesparelser i offentlige institutioner samt såvel andre aktørers som energiselskabernes indsats. Dette er blevet præciseret i lovforslagets § 7, inkl. bemærkningerne.

Lovforslaget indeholder ingen begrænsninger i centerets muligheder for at indgå aftaler med organisationer eller virksomheder om varetagelse af visse opgaver. Det fremgår tværtimod af bemærkningerne, at det forventes, at sekretariatet vil være forholdsvis lille og at en stor del af opgaverne vil blive løst ved hjælp af konsulenter m.v.

Det vurderes ikke på nuværende tidspunkt at være hensigtsmæssigt at definere centerets opgaver i relation til informationskampagner og tilskud nærmere. Det må være op til den kommende bestyrelse, men det er forventningen, at der primært vil være tale om generelle landsdækkende informationsaktiviteter.

Standardiseringsarbejdet vurderes som et væsentligt virkemiddel for fremme af energibesparelser uden at det særskilt skal fremmes i loven.

Centeret vil have stor grad af frihed til at varetage opgaver, som er hensigtsmæssige til at fremme energibesparelser, men som en offentlig institution bør centeret give lige vilkår for alle som lever op til de opstillede krav.

Det fremgår af lovforslaget, at Center for Energibesparelser ved lovens ikrafttræden indtræder i Elsparefondens forpligtelser og rettigheder.

Årlige handlingsplaner

Energiforum Danmark og Rockwool påpeger, at det er vigtigt at Center for Energibesparelser arbejder med langsigtede mål og flerårige strategier, da forandring tager tid. På den baggrund argumenterer de for, at centeret ikke kun bør udarbejde årlige men flerårige handlingsplaner, som er udtryk for langsigtede mål og derved også flerårige succeskriterier.

Energiforum Danmark savner således en beskrivelse af de langsigtede mål og succeskriterier for centret. Desuden foreslår Energiforum Danmark, at det tilføjes loven, at bestyrelsen som det første etablerer de langsigtede mål i dialog med Energisparerådet og andre vigtige aktører på området.

Bemærkninger

Som det fremgår af bemærkningerne til § 8, er det hensigten, at handlingsplanen skal uarbejdes årligt og forelægges ministeren. Den årlige handlingsplan skal udarbejdes med baggrund i et 3-5 årigt perspektiv for indsatsen. Således er der taget højde for et flerårigt perspektiv.

Endvidere er det hensigten, at Center for Energibesparelsers udkast til handlingsplan inklusiv det 3-5årige perspektiv forelægges for Energisparerådet forud for ministerens godkendelse. Desuden kan Rådet også på eget initiativ komme med forslag til nye initiativer – ikke bare i forhold til centeret men også i forhold den samlede energibesparelsesindsats

Centerets samspil med andre aktører

Teknologisk Institut, DI, DI ITEK, DI Energibranchen, DI Byggematerialebranche, DS Håndværk og Industri, FRI samt Energiforum Danmark anfører, at der kan opstå et overlap mellem Center for Energibesparelsers opgaver og Videncenter for Energibesparelser i Bygningers opgaver, da der i lovforslaget står, at Center for Energibesparelser skal medvirke til opprioritering af varmebesparelser i bygninger, samt arbejde med udvikling af pakke- og standardløsninger og formidle disse. Derfor bør arbejdet mellem de to centre koordineres, så centrene kan samarbejde om at opnå besparelser, da Videncenter for Energibesparelser i Bygninger bør opretholdes som selvstændig, uafhængig enhed med egne kampagnemidler, og ikke underlægges centeret.

DE, DONG Energy, Dansk Fjernvarme, Det Økologiske Råd og SydEnergi påpeger, at det er vigtigt, at der fokuseres på samarbejdet / koordineringen mellem centeret og de øvrige aktører i energispareindsatsen, således at der bl.a. ikke opstår konkurrence med de aktører, der sikrer den konkret realisering af energibesparelser. Eventuelt ved at sætte andre evalueringsstandarder end for selskaberne.

Samtidig finder Danske Arkitektvirksomheder, Det Grønne Hus, DS Håndværk og Industri, Energiforum Danmark, Energirådgiverne, FRI, KL, NRGI, OVE / Energitjenesten, Varmepumpefabrikantforeningen og Tekniq, at det er væsentligt, at der sikres åbenhed for samarbejde med (alle) de forskellige aktører, der beskæftiger sig med energibesparelser (og ikke kun selskaberne) fx via udbud. Markedet for energibesparende aktiviteter bør være præget af konkurrence. Desuden bør centeret understøtte alle energispareaktiviteter på lige vilkår.

I den forbindelse foreslår Dansk Byggeri og OVE / Energitjenesten, at der som supplement til rådets rådgivning af ministeren kan etableres konkrete ad hoc partnerskaber.

IDA og DTU opfordrer til, at centeret for en tæt dialog til aktørerne bag de energibesparende initiativer i Transporthandlingsplanen.

Bemærkninger

Videncenter for Energibesparelser i Bygninger er allerede etableret og fortsætter ud fra de allerede fastlagte retningslinjer og med 10 mio. kr. årligt i 2008-2011, som det står i den energipolitiske aftale fra 2008. Videncenteret inddrages i lovforslaget for at sikre den fornødne samordning mellem Videncenterets indsats og den øvrige besparelsesindsats.

Som det fremgår af kommentarerne til afsnittet om centerets opgaver skal det understøtte alle energispareaktiviteter og der skal være en tæt koordinering af besparelsesindsatsen med henblik på, at der ikke opstår konkurrence mellem de forskellige aktører på områder, hvor der er behov for samarbejde. Koordineringen skal være med til at sikre åbenhed og samarbejde. Disse hensyn er blevet præciseret i bemærkningerne.

Med hensyn til synspunkterne om energiselskabernes indsats og inddragelse af transportområdet henvises der til afsnit Iovenfor om de generelle bemærkninger.

Bevilling til Center for Energibesparelser

En række aktører, bl.a. Dansk Byggeri, DCL, Det Økologiske Råd, DONG, Energiforum Danmark og Tekniq mener, at en udvidelse af Elsparefondens indsatsområde til alle energiarter og sektorer kræver yderligere økonomiske midler.

Desuden mener Dansk Erhverv, HORESTE, IT-Branchen, DCL og Energiforum Danmark, at det vil være en svækkelse af den samlede indsats, og samtidig en nedprioritering af elbesparelsesindsatsen, hvis det udvidede fokusområde ikke ledsages af en udvidelse af budgettet.

SydEnergi, DE og Dansk Fjernvarme påpeger, at det er væsentligt, at bevillingen er stabil og matcher de opgaver og fremtidige aktiviteter, der ligger i centeret. Desuden anfører DE, at det er for tidligt at vurdere, hvorvidt det afsatte beløb er tilstrækkeligt, da centerets opgaveportefølje endnu ikke er defineret.

OVE / Energitjenesten savner et økonomisk estimat over centerets forventede omkostninger, da den økonomiske bevilling vil være utilstrækkelig, hvis mange af Elsparefondens aktiviteter videreføres, og der samtidig skal gøres en ekstra indsats fx. i byggeriet. Desuden foreslår de, at der oprettes en fond, som har til formål at tilvejebringe midler til centeret og dets aktiviteter.

Energi- og Olieforum (EOF) mener, at midlerne løbende må afstemmes i forhold til den overordnede prioritering af den nationale tiårs-plan for hele energispareindsatsen.

FRI mener, at budgetsummen til centeret bør øges via at pålægge gas, olie og kul et bidrag svarende til elsparebidraget.

BfBE, Dansk Erhverv, IT-Branchen, HORESTA, og Tekniq synes, at det virker forkert, at energiselskaberne fortsat skal råde over betydelige PSO-midler, når centeret ikke tilføres yderligere midler. I stedet bør Centerets økonomi øges med tilførsel af PSO-midler.

Danske Arkitektvirksomheder mener, at en markant del af ressourcerne bør allokeres til afdækning af effekten af forskellige energibesparende virkemidler, herunder afprøvning, demonstration, F&U, dokumentation, formidling og lign.

Det er Landbrug og Fødevarers overbevisning, at finansiering af centeret må ske via finansloven eller eksisterende energiafgifter.

Bemærkninger

Det er hensigten, af Center for Energibesparelser skal udvælge og prioritere de indsatsområder, hvor behovet og potentialet for energibesparelser er størst. Derved vil centerets arbejde bidrage til at opnå målene i den samlede danske besparelsesindsats. Da det er regeringens vurdering, at en bevilling svarende til Elsparefondens på nuværende tidspunkt er tilstrækkelig i relationen til de nationale besparelsesmål, bliver det således bestyrelsens opgave at prioritere indsatsen inden for disse rammer.

Endeligt ville finansiering via de årlige finanslove uden et øremærket bidrag til centeret være i modstrid med ønsket om stabilitet i bevillingerne til centeret. Manglende stabilitet i bevillingen ville kunne svække centerets arbejde og derved vanskeliggøre en opnåelse af de nationale energibesparelsesmål.

3. Etablering af et rådgivende Energispareråd

Helt generelt er der bred opbakning til oprettelsen af et rådgivende Energispareråd. Der er endvidere enighed om at de lokale energispareudvalg skal nedlægges, da de ikke virker efter hensigten.

DE, DONG, Energirådgiverne, DI, DI Energibranchen, DI ITEK og DI Byggematerialebranchen, Energiforum Danmark, Rockwool, EnergiSyd, FRI, Vindmølleindustrien, Landbrug og Fødevarer, Dansk Byggeri m.fl. støtter oprettelsen af et Energispareråd, som skal styrke koordineringen og sikre at relevante aktører inddrages udviklingen af den samlede energispareindsats.

OVE/ Energitjenesten støtter ligeledes nedsættelsen af et uafhængigt Energispareråd, som erstatning for koordinationsudvalget og påpeger, at det er vigtigt at rådet får reelle kompetencer til at bidrage med og foreslå energispareaktiviteter, kampagner og tilskudsordninger m.v. Det skal endvidere tilstræbes, at rådet repræsenterer alle interesser og typer af ikke-kommercielle aktører på spareområdet. OVE / Energitjenesten og Dansk Byggeri foreslår endvidere, at der som supplement kan nedsættes ad hoc partnerskaber, hvori der inddrages andre aktører (fx. de kommercielle, hvis relevant).

HNG/Midt-Nord støtter også rådets oprettelse og anbefaler, at rådets medlemmer har praktisk erfaring med gennemførelsen af energiaktiviteter.

Vindmølleindustrien anbefaler, at rådet udpeges så alle energiformer er repræsenteret.

Bemærkninger

Det fremgår allerede af lovforslaget, at Energisparerådet, som vil bestå af 15-20 medlemmer, skal bestå af repræsentanter for aktører og interessenter samt enkelte sagkyndige i forhold til energibesparelser, markedsføring m.v.

Det kan derudover være hensigtsmæssigt at nedsætte såkaldte ad-hoc partnerskaber, som bl.a. ved udarbejdelsen af strategi for energieffektive bygninger, det skal dog ikke fremgå af loven

4. Nedlæggelse af lokale energispareudvalg

Dansk Energi, Dansk Fjernvarme, HNG/Midt-Nord, og Sydenergi finder det positivt, at de lokale energispareudvalg nedlægges. Det anføres bl.a. at udvalgene ikke virker efter hensigten, og at de ikke længere opfylder nogen meningsfuld mission.

DS Håndværk og Industri anfører, at nedlæggelsen af udvalgene udefra kan ses som en centralisering af spareindsatsen, hvorfor der i loven bør indføres en mulighed for at videreføre lokale samarbejder, hvor det er muligt. Det er ikke en hemmelighed at ikke alle lokale udvalg har fungeret optimalt, men at nedlukke dem med kort varsel kan gøre velfungerende udvalg rodløse, så en lokalt opbygget velvilje kan gå tabt.

Bemærkninger

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget. Selv om bestemmelserne fjernes fra loven er der intet der hindrer, at man lokalt samarbejder om energibesparelser i det omfang der er interesse herfor, og eksisterende energispareudvalg som ønsker at fortsætte arbejdet har mulighed herfor.

5. Opgørelse af effekter og evaluering af indsatsen

Der er i høringssvarende opbakning til at der skal ske en opprioritering af arbejdet med opgørelse af effekterne og uafhængig evaluering af indsatsen. Det fremføres bl.a. af Dansk Erhverv, EOF samt Landbrug & Fødevarer.

I forhold til Center for Energibesparelser anfører Energiforum.dk at der er behov for langsigtede mål og succeskriterier, og Energirådgiverne anfører, at centeret ikke bør måles på mængden af realiserede energibesparelser, da dets opgave i høj grad er at understøtte den øvrige indsats. Tekniq anfører, at det bør beskrives, hvordan centeret skal evalueres.

Bemærkninger

Det er i bemærkningerne præciseret, at Center for Energibesparelser skal evalueres i forhold til formåls- og opgavebeskrivelsen, herunder centerets understøttende rolle og dets forpligtelse til at indgå i samarbejde med andre aktører. Centeret skal således ikke primært vurderes i forhold til mængden af realiserede energibesparelser.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet, herunder den foreslåede indførelse af et energisparebidrag

DN, Danske Arkitektvirksomheder og IDA mener, at det er positivt, at lovforslaget fremhæver indsatsen i erhvervene, da der her er et stort behov og potentiale.

Det Grønne Hus og FRI finder det meget positivt, at finansieringen ændres til at berøre alle energiarter. Desuden opfordrer Det Grønne Hus til, at det vil give mulighed for øget finansiering, så flere aktører kan inddrages i arbejdet.

Dansk Fjernvarme mener, at hvorfra midlerne er opkrævet, bør have indflydelse på de aktiviteter centeret beskæftiger sig med. Alternativt kan beløbet pr. kWh være forskelligt for forskellige energiarter.

DI, DI Energibranchen, DI ITEK og DI Byggematerialebranchen udleder af lovforslaget, at energisparebidraget kun opkræves som elsparebidraget i dag, dvs. hos husholdninger og det offentlige. DI, DI Energibranchen, DI ITEK, DI Byggematerialebranchen, Foreningen for Slutbrugere af Energi (FSE) samt Landbrug og Fødevarer er bekymrede over, at energisparebidraget også pålægges erhvervene. Når erhvervslivet pålægges nationale energiafgifter forværres deres internationale konkurrenceevne, og man risikerer, at produktioner flyttes til lande med mindre energieffektiv produktion.

FSE mener, at det er afgørende, at der tages hensyn til den økonomisk og finansielt pressede situation erhvervene befinder sig i.

Dansk Erhverv, IT-B Branchen og HORESTA kan ikke tilslutte sig indførelsen af energisparebidraget. De mener, at der i stedet er behov for en gennemgribende reform og omlægning af hele området for energiafgifter, støtteordninger og den generelle struktur på området. De kan derfor ikke tilslutte sig punktvis ændringer på et område der i forvejen er præget af ubalance. Dette gælder i særdeleshed, da lovforslaget ikke er fuldstændigt, eftersom regelsættet om energiselskabernes spareforpligtelser endnu ikke er på plads.

Landbrug og Fødevarer kan under ingen omstændigheder tilslutte sig ideen om, at erhvervslivet fremover skal betale et energisparebidrag, og de tager kraftigt afstand fra forslaget.

DS Håndværk og Industri mangler at få beskrevet afregningsgrundlaget for energisparebidraget, da det er uklart præcist på hvilke anvendelsesområder afgiften vil blive pålagt. Fx. vil energisparebidraget gælde, hvis kunden henter olie i dunke eller trailere på en tankstation? Vil energisparebidraget medføre pligt til at have monteret målere på varmeanlæg, så den forbrugte energi kan aflæses? I så fald skal man påtænke de ekstraudgifter man påfører boligejere.

Endeligt er det HNG/Midt-Nords holdning, at centrets indsats overfor erhvervet bør tage udgangspunkt i erhvervslivets ønsker, da forslaget har negative økonomiske konsekvenser for erhvervet.

Bemærkninger

Der har været drøftet forskellige modeller for finansiering af Center for Energibesparelser. Skatteministeriet har vurderet, at en omlægning af det nuværende elsparebidrag på 0,6 øre/kWh til et energisparebidrag pålagt alle energiformer og sektorer undtaget transport, ville medføre betydelige administrative byrder. Det er derfor blevet præciseret i lovforslaget, at Centeret finansieres ved at det nuværende elsparebidrag fastholdes, men omdøbes til et energisparebidrag. Samtidig præciseres det, at provenuet fra energisparebidraget skal gå til finansiering af Center for Energibesparelser, og hermed anvendes til fremme af energibesparelser inden for alle sektorer og forbrugsområder, bortset fra transport.

7. Konkrete kommentarer til enkelte bestemmelser

Klageadgang

Dansk Energi kritiserer, at adgangen til at klage til Energiklagenævnet over centrets afgørelser er begrænset til retlige spørgsmål (§ 20, stk. 2). Dansk Energi finder, at klageadgangen bør udvides til fx. sagens faktum, afgørelsens hensigtsmæssighed og rimelighed samt skønsmæssige vurderinger af, hvilke hensyn der skal have forrang. Der peges på, at der ikke er tilsvarende afgrænsning i de almindelige sektorlove på energiområdet.

Energiklagenævnet har i forbindelse med høringen af lovforslaget udtalt sig på linje hermed og anført, at nævnets medlemmer beskikkes på grundlag af deres specifikke faglige indsigt og således har samme indsigt som centrets bestyrelse. Nævnet anfører, at begrundelsen for at indskrænke klageadgangen bør overvejes ændret, hvis begrænsningen opretholdes.

Bemærkninger

Energistyrelsen vurderer, at det er nødvendigt at opretholde bestemmelsen af hensyn til bestyrelsens varetagelse af sine opgaver.

Bestyrelsen i Center for Energibesparelser er ikke underlagt instruktionsbeføjelser i sine afgørelser, jf. forslagets § 9, stk. 2. Det hænger sammen med, at bestyrelsen ud fra en helhedsbetragtning skal kunne opbygge samlede strategier for energibesparelser inden for de rammer, som klima- og energiministeren udstikker. En eventuel klageadgang i enkeltsager over bestyrelsens vurderinger ville således modvirke bestyrelsens uafhængige varetagelse af sine opgaver.

Adgangen til at klage over retlige spørgsmål er en retssikkerhedsgaranti, for så vidt angår de forvaltningsretlige regler, som bestyrelsen skal overholde, når den træffer sine konkrete afgørelser, især forvaltningslovens bestemmelser om inhabilitet, vejledning, begrundelse og klagevejledning.

Det er relevant at sammenligne lovforslaget med anden lovgivning om støtte til fx. energibesparelser og udvikling af energiteknologier, hvori der også indgår skønsmæssige vurderinger i afgørelserne.

Lovforslagets bestemmelser svarer således til EUDP-loven , som igen bygger på bl.a. loven om Vækstfonden. Der er ikke klageadgang til Energiklagenævnet over Elsparefondens afgørelser.

Oplysningspligt

Dansk Energi og HNG/Midt-Nord kritiserer, at forslaget bestemmelser om oplysningspligt er for vidtgående (§ 21), idet der tilsyneladende ikke er nogen begrænsning på oplysninger, som centeret kan kræve fra tilskudsansøgere. Det anføres, at oplysningspligten skal begrænses til, hvad der er nødvendigt for at kunne behandle ansøgningerne.

Bemærkninger

Det forudsættes generelt, at en myndighed ved behandlingen af en tilskudssag alene indhenter oplysninger fra en ansøger, som er nødvendige for behandlingen af ansøgningen og tilsyn med, at betingelserne for tilskud er opfyldt. Det er blevet præciseret i fornødent omfang i lovforslaget og bemærkningerne.

Bestemmelser om udbud af opgaver

DS Håndværk & Industri anfører, at Elsparefonden har haft succes med at inddrage ekstern ekspertise i sit arbejde. Foreningen kritiserer i den forbindelse, at indholdet af § 4, stk. 4, i lov om Elsparefonden ikke er videreført i lovforslaget. Ifølge denne bestemmelse kan Elsparefonden indgå aftale med en virksomhed, en organisation m.v. om, at vedkommende i nærmere angivet omfang administrerer tilskud til aktiviteter, som fonden iværksætter, herunder at vedkommende udbyder installationsarbejder i samlede entrepriser.

Bemærkninger

Det kan være relevant at inddrage ekstern ekspertise i udførelsen af centrets opgaver, som det også allerede er tilkendegivet i bemærkningerne til lovforslaget. Dette er nu indarbejdet i lovforslaget.